

AGUSTÍ BORGUÑO i GARRIGA

O

(El triomf d'un sabadellenc a Nova York)

per RICARD SIMÓ i BACH

El Nadal del 1915 i a l'edat de 21 anys, Agustí Borguño i Garriga, deixava Sabadell i empenia volada cap als Estats Units d'Amèrica on li esperaven considerables triomfs musicals que el consolidarien com a una de les figures de la composició.

L'escaïença d'aquesta efemèrides natalenca ens ha semblat oportuna i que podria ésser d'interès per a molts sabadellencs que possiblement ignoren la talla universal d'aquest músic-compositor que ha posat molt alt el nom de Sabadell.

Agustí Borguño i Garriga, nasqué a Sabadell, el dia 2 de maig del 1894 i morí a Barcelona el dia 1 de juliol del 1967. Casat amb la dama sabadellenca Maria Escoté i Odena, tingué una filla: Leslie Borguño i Escoté, esposa del també sabadellenc Ramon Folch i Roca, qualificat artista de les arts plàstiques i fundador i director de l'Escola de Disseny Tèxtil de Barcelona.

Agustí Borguño, començà els seus primers estudis musicals a l'Escola Municipal de Música de Sabadell, amb els Mestre Josep Plans i Baqués i Cebrià Cabané i Brill. Tenia 16 anys i en aquests temps ja tocava a la Banda Municipal. En l'esmentada Escola, va estudiar-hi diferents instruments. Més endavant va seguir els seus estudis musicals -composició i harmonia- a Barcelona amb el prestigiós Mestre Manuel Burgués.

Situat ja als Estats Units, comença el seu primer treball escrivint música lleugera per a orquestra de ball i tocant amb aquestes. Això era després d'aver complert el servei militar en l'Exèrcit dels Estats Units durant la primera guerra mundial.

Vivint a Washington, D.C., va escriure un extens nombre de ballets,

suites i opertes -americanes-. D'aquestes obres van des de l'any 1922 al 1929 i d'entre elles, n'esmentarem les següents:

The Gypsy Goddess, The Damask Rose, Rattle-Brain, Moorish Moods, The Sadow Siren, Marianne, Dit It Happen, Le Paradís Bleus.

Totes aquestes obres foren presentades a Washington, D.C. amb àmplies crítiques dels periòdics del moment, "Washington Times" i "Washington Herald". Moltes d'aquestes crítiques remarcaven l'habilitat que tenia en captar l'essència dels ritmes populars que eren de moda en aquelles èpoques als Estats Units. Al mateix temps que desenrotllava aquesta acti-

vitat, portava la direcció artística de l'Orquestra "Meyer Davis" a Washington, D.C., conjunt de gran popularitat en els anys 20.

De l'any 1930 a l'any 1934, orquestrava exclusivament per una cantant americana molt famosa, Kate Smith, a l'emissora de ràdio de la "Columbia Broadcasting System" de Nova York.

Acabada aquesta etapa, immediatament va orquestrar per a la Simfònica de l'emissora W.O.R., de Nova York, sota la direcció d'Alfred Wallenstein. Va ésser durant aquesta època que el Dr. Wallenstein li va encarregar obres de "caire espanyol" per presentar per la ràdio. Algunes d'aquestes foren: "Suite per a Viola",

Es una gentilesa de

Fortuny, 20 Tel. 725 9119 SABADELL

"Nocturno Sevillano", "Iberian Suite" i "Quartets per a corda".

Entre els anys 1941 i l'any 1960 va ésser director musical artístic de la "National Broadcasting Symphony Orchestra", orquestrant i dirigint, junt amb el Director Dr. Howart Barlow, per un programa de música simfònica apadrinada per la "Firestone".

Junt amb aquest programa de música simfònica, orquestrava exclusivament i personalment per als solistes -cantants-, que aquest programa presentava cada setmana. Entre aquests cantants d'òpera, cal esmentar: Jeanette Macdonald, Leonard Warren, Lauritz Melchior, Helen Traubel, Licia Albanesa, Mario del Mónaco, Lily Pons, Marion Anderson, Rise Stevens, Jan Peercen, Lisa Della Casa, Renata Tebaldi...

Dins d'aquest període del programa de la "Firestone", també orquestrava per a un programa de la "International Hervester", de música simfònica.

Entre els anys 1958 fins que va tornar a la nostra terra l'any 1963, escrivia música original per innumbrables documentals de propaganda per al govern nordamericà, per al Ministeri d'Agricultura. Adhuc, el Director General encarregat de música d'aquesta secció del govern, Mr. León Brusiloff, li encarregà, tot i residint definitivament a Barcelona, cosa que va fer fins a la seva mort esdevinguda

el dia 1 de juliol del 1967.

Agustí Borguñó fou un gran amic i admirador del Mestre Pau Casals a qui dedicà més d'una sardana i amb qui mantingué unes bones relacions professionals i humanes.

També el nostre malaguanyat Josep Mª Llorens mantingué amb el Mestre Borguñó, a qui admirava com a home i com a músic, una vasta correspondència, la qual, segons referències dignes de crèdit, forma part del llegat que Agustí Borguñó deixà per a la Biblioteca del Congrés dels Estats Units.

Per a molts sabadellencs de les actuals generacions, és molt possible que la personalitat humana i artística del Mestre Borguñó els sigui desconeguda, però val la pena no ignorar-la puix, a part de la seva vàlua professional en el món de la música i malgrat la seva llarga estada als Estats Units, mai no deixà de pensar en Catalunya i en la seva ciutat nadiua, com ho prova el fet que, sempre que li era possible, venia a passar-hi uns dies. En un d'aquests viatges, l'Agrupació Cultural Folklorica "Sabadell Sardanista", li féu un Homenatge, amb un festival sardanístic que se celebrà a la "Pèrgola" del Catalunya-Park de Sabadell, el dia 25 de setembre del 1949, amb una gran afluència de públic que volgué testimoniar al nostre compatriota el seu

afecte i la seva admiració.

Agustí Borguñó fou un gran treballador al servei de la cultura i de la música en particular, a l'ensems que un fervent català, com ho demostra la seva immensa producció de més de 150 sardanes. És difícil valorar globalment la seva obra, però amb el propòsit de donar-ne més o menys una idea general relacionem a continuació una part important de la seva producció:

Sardanes: Més de 150, la majoria de les quals són amb lletra de poetes i escriptors sabadellencs.

Cançons catalanes: per a cor, soprà, tenor... Alguns concertistes que han cantat les seves cançons són: Maria Rosa Barbany, Conxita Badia, Gaietà Renom, Emili Vendrell, Anna Ricci i molts d'altres.

Obres per a piano: Entre aquestes hi han unes peces dedicades a Alcía de Larrocha, que encara són inèdites.

Quartets per a corda.

Composicions per a cobles (no sardanes).

Suite per a viola. (1941). Primera audició per l'emissora W.O.R. de Nova York, dirigida per Alfred Wallenstein. Solista: Milton Katims.

Nocturno Sevillano (1941). Primera audició per la emissora W.O.R. de Nova York, dirigida per Alfred Wallenstein.

Iberian Suite (1942). Primera audició també per la emissora W.O.R. de Nova York.

Danza Ibérica (1943). Estrenada a Nova York el 12 de juliol amb l'orquestra dirigida pel famós pianista valencià Josep Iturbi, amb la "New York Philharmonic Shym Orchestra".

La Festa del carrer (1950). "Ballet Català" estrenat a Nova York al teatre de la Universitat d'aquesta capital.

L'Aplec (25 de març de 1956) Primera audició per l'Orquestra Municipal de Barcelona, sota la direcció del Mestre Eduard Toldrà.

No creiem necessari fer més extensa aquesta relació que, per altra part, es faria inacabable i considerem que tot quant deixem dit és suficient per valorar l'abundant producció del nostre compatriota.

Aquesta és la breu història biogràfica del Mestre Agustí Borguñó i Garriga, el nom i l'obra del qual, perduraran lligades a la seva ciutat nadiua i en el cor de la seva estimada Catalunya on sempre ressonaran pels aires les joioses notes de les seves sardanes i de les seves cançons.

Es una gentilesa de

TOT ART

Sant Pere, 21
Tel. 725 91 06 - SABADELL